

INTERVENTIE

achterban' niet wil bedienen, of niet weet te bereiken, blijven bestaan. We moeten echter stoppen met het rekruteren van vertegenwoordigers uit de Moslimzuiltjes, maar de kant kiezen van de dissenters. Bovendien wordt het tijd dat de PvdA er bij de regering op aandringt dat de diplomatieke vertegenwoordigingen van de donorlanden gemaand wordt hun (ex-)onderdanen op een fatsoenlijke wijze te behandelen. Ook als ze 'geassimileerd' zijn.

Steun de muiterij van de bounties!

WILLEM MINDERHOUT

Consultant Atos Origin

Amerika: engel en ploert

Er zijn twee saga's over Amerika. De ene saga speelt zich af in Europa. Daar, op dat continent, zijn de Verenigde Staten als engel verschenen, met name in het verhaal over de Holocaust. Zonder Amerika had Europa zich niet kunnen bevrijden van Hitler's nazibewind, zoals eerder al in de Eerste Wereldoorlog Amerikaanse troepen nodig waren om een einde te maken aan de Europese Burgeroorlog. Amerika geldt in Europa terecht als bevrijder, als bestrijder van het kwade en brenger van het goede. Dat is een onuitwisbaar beeld voor Europeanen met historisch besef. *Europe bless America*.

Maar er is een andere saga, en die speelt zich af in Zuid- en Midden Amerika. Binnen de westelijke hemisfeer treffen we Amerika in een geheel andere gedaante aan. Ik kom net terug uit Guatemala, een wrede bananenrepubliek in Centraal Amerika. Dat is zo'n beetje het meest gewelddadige land ter wereld. Waar de zittende president gekozen werd omdat hij ooit het lef had twee mensen te vermoorden, een populair verkiezingsthema. Waar de inheemse bevolking als minder dan tweederangsburgers wordt behandeld en feitelijk in een staat van apartheid leeft, systematisch lijdend aan ernstige ondervoeding. Een land waar je geadviseerd wordt om na zes uur 's avonds niet meer buiten te komen omdat de kans dat je voor een luttel bedrag ont-

voerd wordt te groot is. Een land waar in de afgelopen decennia een genocide op hele Indianendorpen plaatsvond en politieke tegenstanders stelselmatig werden geliquideerd. (Voor de totale burgeroorlog berekent men een getal van 100.000 slachtoffers) De hoofddader van de genocide — Generaal Rios Montt — is vandaag de dag voorzitter van het parlement en een van de populairste politici van het land.

Het NIMD, het *Netherlands Institute for Multiparty Democracy*, doet in dat land uiterst moedige pogingen om tegen de hardvochtige, moorddadige politieke cultuur van dat land in, te werken aan democratisering en normalisering van de politieke verhoudingen. Zij ondersteunt de politieke partijen waarin de getraumatiseerde aartsvijanden na de Vredesakkoorden uit 1996 samenkwamen. Oud-guerrilla-strijders naast vertegenwoordigers van de staatsterreur, allen met bloed aan de handen. Het vergt tact om ze zonder wapens bij elkaar in een ruimte te krijgen.

Bij zo'n perverse samenleving zakt de moed je in de schoenen. Waar liggen de aangrijpingspunten voor moraliteit en beschaving? Bij de schatrijke politieke en economische elite? Die is drukker met corruptie dan met het algemeen belang. Bij de kerken? De katholieke kerk was daar de guerrilla-kerk; de protestants-evangelische kerken de partner van de staatsterreur. Bij de buitenwereld? Het enige land met invloed, de Verenigde Staten, heeft zich hier van zijn slechtste kant laten zien en was ronduit medeplichtig aan de staatsterreur.

En dat geldt, zoals bekend, voor de Amerikaanse rol in geheel Midden Amerika, haar beruchte Achtertuin. Van Nicaragua tot El Salvador, van Honduras tot Guatemala. Zoals de Amerikaanse historicus Walter Lafeber in zijn standaardwerk *Inevitable Revolutions. The United States in Central America* concludeert: 'Washington officials helped right-wing militarists fight (civil) wars that were not for democratic objectives, but instead aimed at perpetuating the wide class differences between rich and poor that had triggered the revolutions originally'.

Het is hier dat we Amerika tegenkomen als ploert. Als opleider van militaire dictators, als CIA aanwezig in folterkamers, als multinationalaal be-

INTERVENTIE

drijfsleven dat koste wat kost zijn belangen veilig stelt of als leverancier van fundamentalistische protestantse sektes.

En dan nu de Oorlog in Irak. Welke van de twee saga's moet hierop van toepassing worden verklaard? Het gaat, zo taxeer ik, om een mix van de twee gedaantes van Amerika. Zonder twijfel heeft Amerika door het militair omverwerpen van de perverse dictatuur van Saddam Hoessein het Irakese volk (en de wereld) een grote dienst bewezen. 'Regime change' staat hier in dienst van mensenrechten en democratie. Tegelijk is waar dat Amerika in deze niet geheel belangeloos is. Verontrustend ordinaris vond ik dat gehakketak op de talloze tv-kanalen voor de internationale zakenelite over wie de contracten zal bemachtigen voor de kostbare wederopbouw van Irak. Een cynicus zou gaan denken dat dit het belangrijkste motief voor de oorlog was, nog belangrijker dan de olie. Je weet het maar nooit in onze huidige *business civilisation*.

Maar de minder nobele gedaante van Amerika — toeval of niet, niet zelden parallel lopend met de aanwezigheid van een Republikeinse administratie — komt sterker naar voren in het autistisch unilaterisme van de Verenigde Staten aan de vooravond van de oorlog — de minachting voor de internationale rechtsorde — en bij de controverse over de rol van de VN in Irak na de oorlog.

De vrees is dat Amerika na *nine eleven* de wereld als geheel als zijn Midden-Amerikaanse Achtertuin is gaan beschouwen en zich gemachtigd voelt om, zonder internationale samenwerking, overal zijn belangen veilig te stellen.

Het is, kortom, weer de hoogste tijd voor Democraten in het Witte Huis.

6

RENÉ CUPERUS
Medewerker WBS

Zijn PvdA-ers verenigingsmensen?

De PvdA-fractie van de gemeente Amsterdam ging een weekendje naar Friesland. Ik ben als bestuurslid van de afdeling zeer welkom. Op het programma staan een discussie over integratie en zeilen. Ik reis terug naar huis met een wethouder en een fractielid. Deze twee heren vinden elkaar in de opmerking dat zij beiden geen verenigingsmensen zijn.

Tja, namens zo'n vereniging — de PvdA in dit geval — was ik nu juist als bestuurslid daar in Friesland aanwezig. In een gesprek met een ander fractielid komt aan de orde dat het bestuur de fractie gaat beoordelen. Zij reageert zeer boos. Zij legt zelf wel verantwoording aan haar kiezers af. In haar optiek is de vereniging overbodig.

In mijn afgelopen bestuursperiode waren twee kandidaatstellingscommissies actief. De eerste, onder leiding van Jos de Beus, stelde een lijst voor de gemeenteraad op; de tweede onder leiding van Egbert de Vries kwam met een lijst bestuursleden voor de afdeling Amsterdam. De commissies en het bestuur stonden beide keren moeizaam tegenover elkaar. Het bestuur was opdrachtgever en tegelijkertijd waren de bestuursleden onderwerp van beoordeling door de commissies. Een situatie die beide keren tot conflicten leidde met als gevolg boze en aftredende bestuursleden.

Het begrip vernieuwing werd, hoewel niet de opdracht, de absolute leidraad voor beide commissies bij de opstelling van de lijsten. In de praktijk hield die vernieuwing vooral in dat nieuwe mensen die zich enthousiast aanmeldden veel kans maakten. Zittende raadsleden, wethouders en bestuursleden met ervaring werden laag of niet op de lijsten geplaatst. Tijdens de lijstsamenstelling voor de gemeenteraadsverkiezingen bemoeide zowel het dagelijks bestuur, als de leidende politici in Den Haag zich met de persoon die lijsttrekker zou worden in Amsterdam. Ook de voorgedragen voorzitter van het nieuwe bestuur is onder invloed van deze politici als kandidaat neergezet. Zij communi-